

СИЛАБУС

до навчальної дисципліни
**«Інноваційні технології викладання
фізики у вищій школі»**

підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії (за предметними спеціалізаціями) 13.00.02 Теорія та методика навчання (фізика)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальності 014 Середня освіта (Фізика)

за освітньо-науковою програмою ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (ФІЗИКА)

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу	Інноваційні технології викладання фізики у вищій школі
Мова викладання	українська
Викладачі	Атаманчук Петро Сергійович; Мендерецький Вадим Владиславович; Поведа Тетяна Петрівна
Профайл викладачів	http://mvf.kpnu.edu.ua/
E-mail	ataman08@ukr.net
Сторінка курсу в MOODL	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=135
Консультації	Середа 16 00 – 17 00, ауд. 32, корп № 4

2. Анотація до курсу

Програма вивчення навчальної дисципліни професійної підготовки («Професійна наукова підготовка») «Інноваційні технології викладання фізики у вищій школі» спрямована на надання аспірантам глибоких доктринальних знань в галузі теорії та методики навчання фізики в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах і вироблення необхідних вмінь та навичок самостійної наукової діяльності

Програма навчальної дисципліни «Інноваційні технології викладання фізики у вищій школі» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Теорія та методика навчання (фізика)» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Програма відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікації.

Тип дисципліни: дисципліна професійної наукової підготовки аспіранта, компонент нормативних навчальних дисциплін.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: навчально-пізнавальна діяльність учнів (студентів) по засвоєнню навчального матеріалу фізики середньої та вищої шкіл в умовах впровадження інноваційних технологій викладання фізики у вищій школі та можливість вироблення дидактичного інструментарію по формуванню в аспірантів освітньо-наукових компетентностей і науково-професійного світогляду.

Міждисциплінарні зв'язки: із методикою навчання фізики, шкільним курсом фізики, загальною і теоретичною фізикою та астрономією, педагогікою, психологією, математикою та філософією.

Формуються прогнозовані освітньо-наукові компетентності і науково-професійний світогляд аспіранта на основі реалізації «Інноваційні технології викладання фізики у вищій школі».

Базується (за рахунок навчання в бакалавріатурі та магістратурі) на теоретичних та практичних знаннях, одержаних в ході вивчення професійно орієнтованих навчальних дисциплін педагогічного та методичного циклів та умінь, навичках і переконаннях, сформованих дисциплінами: методика навчання фізики, загальна фізика та астрономія.

Програма навчальної дисципліни містить 1 змістовий модуль, яким охоплюється 2 її розділи (Розділ 1. Узагальнення теоретичних підходів до вивчення об'єкту дослідження; Розділ 2. Методика авторського конструювання категоріального та понятійного апарату. Визначення архітекtonіки наукової роботи; тайм-менеджмент в підготовці наукової роботи і критерії оцінки результатів наукової діяльності.).

3. Мета та цілі курсу

Освітньо-наукова програма передбачає надання здобувачам освітньо-наукового рівня в аспірантурі необхідних навичок для набуття індивідом теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Отримання методичних і практичних навичок щодо вибору наукової проблеми, формулювання і аргументації наукових гіпотез; логічної побудови та написання дисертації з використанням різноманітних методів наукового дослідження.

Основні підходи до вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни ґрунтується на партнерській співпраці викладача та наукового керівника з майбутнім доктором філософії, особистісно-

орієнтованому підході до освіти, принципі систематичності та послідовності в освіті, аналітико-синтетичній професійно спрямованій діяльності аспіранта.

4. Формат курсу

Комбіноване навчання з елементами творчого тренінгу по створенню тематичних мультимедійних презентацій, відеосюжетів, портфоліо, використанню кейс-технологій тощо (очний курс з елементами дистанційного навчання в системі Moodle).

5. Результати навчання

Програмні компетентності навчання:

здатність застосовувати сучасні методики та освітні технології в професійній діяльності для забезпечення якості викладання фізики та методики викладання фізики в вищій школі;

здатність планувати і забезпечувати навчально-пізнавальну діяльність та наукові дослідження в галузях освіти, фізики та методики навчання фізики і на межі предметних галузей;

здатність опрацьовувати результати науково-пошукових досліджень;

здатність користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузі методики навчання фізики в середній та вищій школах і на межі предметних галузей;

здатність застосовувати елементи наукового дослідження в професійній діяльності майбутнього педагога і науковця з теорії та методики навчання фізики;

здатність застосовувати для формування наукового світогляду та науково-педагогічного кредо майбутнього педагога-фізика сучасні положення фізико-математичних наук стосовно освітніх процесів;

здатність до проектування та розробки сучасного дидактичного забезпечення процедури якісного навчання фізики.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант, майбутній науковець (доктор філософії) повинен:

знати:

особливості формування професійного кредо та наукового світогляду, а також методичної компетентності майбутнього учителя фізики;

як аналізувати основні методи і методики навчання і використовувати їх в процесі формування прогнозованих компетентнісних і світоглядних якостей майбутнього учителя фізики;

як користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією у сферах навчально-пізнавальної, науково-дослідницької пошуково-креативної діяльності майбутнього учителя фізики;

як знаходити шляхи швидкого і ефективного розв'язку поставленого завдання, генерування ідей, використовуючи природничо-наукову обізнаність індивіда, здобуту на попередніх етапах навчання.

вміти:

користуватися інформаційними джерелами та застосовувати їх при формуванні методичної компетентності майбутнього учителя фізики;

приймати на пропедевтичному рівні самостійні рішення в процесі розробки і обґрунтування методичної системи навчання загальної і теоретичної фізики;

представляти результати модернізації дидактичних засобів та форм організації самостійної роботи студентів з фізики на основі використання сервісів з інфографіки;

використовувати для розв'язання конкретних проблем ефективного навчання фізики та методики навчання фізики інноваційні підходи (творчі тренінги, сучасний дидактичний інструментарій викладача, хмарні технології та інтернет-сервіси, мультимедійні презентації та кейс-технології, сервери інфографіки та технології візуалізації явищ тощо).

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2	
Семестр вивчення	4	
Кількість кредитів ЄКТС	4	
Загальний обсяг годин	120	
Кількість годин навчальних занять	40	
Лекційні заняття	10	
Лабораторні заняття	20	
Практичні заняття	10	
Самостійна та індивідуальна робота	80	
Форма підсумкового контролю	Залік	

7. Пререквізити курсу

Вивчення навчальної дисципліни професійної підготовки («Професійна наукова підготовка») «Інноваційні технології викладання фізики у вищій школі» здійснюється з урахуванням сучасних вітчизняних та світових тенденцій розвитку теорії та методики навчання фізики і тенденцій фізики як науки, особливостей регіону та індивідуальних освітніх запитів аспірантів і спрямоване на надання аспірантам глибоких доктринальних знань в галузі теорії та методики навчання фізики в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах і вироблення необхідних вмінь та навичок самостійної наукової діяльності

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем. При цьому використовуються таблиці, схеми для наочного сприйняття матеріалу.

9. Політики курсу

Письмові роботи. Очікується, що кожен майбутній науковець (доктор філософії) підготує для опублікування принаймні одну письмову науково-дослідну роботу з теорії та методики навчання фізики.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи аспірантів стануть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших науковців становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі майбутнього науковця є підставою для її незарахування науковим керівником, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Очікується, що всі аспіранти відвідуватимуть усі види занять курсу. Вони зобов'язані інформувати викладача про неможливість відвідати заняття і свою готовність відпрацювати його в майбутньому. У будь-якому випадку майбутні науковці (доктори філософії) зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчального курсу.

Література. Уся література, яку аспіранти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях, без права її передачі третім особам. Майбутні науковці заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих, через доступність для них авторських профілів та аккаунтів їхніх наукових наставників.

10. Схема курсу

Назви змістових тем модуля	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
Лек.		Прак.	Лаб.	С. р.	
Змістовий модуль 1.					
Розділ 1. Узагальнення теоретичних підходів до вивчення об'єкту дослідження					
Тема 1. Об'єкт та предмет дидактики фізики. Загальна структура дидактики фізики: теоретичне обґрунтування змісту курсу фізики для середньої школи (ВНЗ), об'єктивний контроль у навчанні фізиці, управління процесом навчання фізиці.	10	2	2	–	6
Тема 2. Наукові та прикладні основи фізики, зміст стандарту фізичної освіти в вищій школі	8	–	–	2	6
Тема 3. Структурно-змістовий аспект фізичної освіти. Шляхи модернізації змісту курсу фізики.	8	2	–	–	6
Тема 4. Концептуальні основи прогнозування фізичної освіти.	8	–	–	2	6
Тема 5. Історико-методологічні принципи формування змісту курсу фізики.	6	–	–	–	6
Змістовий модуль 1.					
Розділ 2. Методика авторського конструювання категоріального та понятійного апарату					
Тема 6. Концептуальні засади формування	10	2	–	–	6

методичної компетентності майбутнього вчителя фізики				2	
Тема 7. Теоретико-технологічний аспект об'єктивного контролю в навчанні фізиці. Об'єктивний контроль результатів навчальної діяльності учнів (студентів) з фізики. Об'єкти і параметри контролю навчальної діяльності.	10	2	–	2	6
Тема 8. Теоретичні основи об'єктивного контролю у навчанні фізики. Місце та роль контролю у навчанні; розроблення та використання компетентнісних та світоглядних характеристик індивіда в навчанні фізики	10	–	2	2	6
Тема 9. Основні передумови вирішення проблеми управління результативним навчанням фізики.	8	–	–	2	6
Тема 10. Дидактична сутність синергетичного підходу до процесу навчання фізики. Методична система результативного навчання фізики у вищій школі.	10	–	2	2	6
Тема 11. Технології управління процесом формування компетентнісних та світоглядних якостей індивіда в навчанні фізики.	10	–	2	2	6
Тема 12. Ідеалізовані та реально можливі схеми навчального процесу. Загальна схема управління навчанням фізики (середня та вища школи).	10	2	–	2	6
Тема 13. Визначення архітекτονіки наукової роботи; тайм-менеджмент в підготовці наукової роботи і критерії оцінки результатів наукової діяльності	14	–	2	2	8
Усього годин	120	10	10	20	80

Рекомендовані джерела:

Основна література

1. Атаманчук П.С. Управління процесом навчально-пізнавальної діяльності : монографія / П.С. Атаманчук. – Кам'янець-Подільський : К-ПДП, 1997. – 136 с.
2. Атаманчук П.С. Інноваційні технології управління навчанням фізики : монографія / П.С. Атаманчук. – Кам'янець-Подільський : К-ПДП, 1999. – 172 с.
3. Атаманчук П.С. Дидактика фізики (основные аспекты) : монографія / П.С. Атаманчук, П.И. Самойленко ; Московский государственный университет технологий и управления, РИО, 2006. – 254 с.
4. Атаманчук П.С. Методичні основи управління навчанням фізики: монографія / П.С. Атаманчук, О.М. Семерня. – Кам'янець-Подільський : К-ПДУ, 2005. – 196 с.
5. Атаманчук П.С. (Редколегія). Вища педагогічна освіта і наука України: Історія сьогодення та перспективи розвитку. Хмельницька обл. ред. рада.: В.Г. Кремін'я (гол.) [та ін.]; тому О.М. Завальнюк (гол.) [та ін.]: Монографія. – К. : Знання України, 2010. – 447 с. – ISBN 978-966-316-270-6.
6. Атаманчук П.С. Дидактичні основи формування фізико-технологічних компетентностей учнів : монографія / П.С. Атаманчук, О.П. Панчук. – Кам'янець-Подільський : К-ПНУ, 2011. – 252 с.
7. Атаманчук П.С., Панчук О.П., Павлюк О.М. Управління процесом формування фізико-технологічних компетенцій учасників / Личность в едином образовательном пространстве: организация, содержание и технологии освоения: коллективная монография /

научн. редакторы К.Л. Крутий, А.И. Павленко, В.В. Пашков. – Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2011. – 428 с. – Библиогр. в конц. ст. – С. 210-228.

8. Педагог-физик XXI века. Основы формирования профессиональной компетентности: Монография / [Атаманчук П.С., Никифоров К.Г., Губанова А.А., Мыслинская Н.Л.] — Калуга - Каменец-Подольский: изд. КТУ им.К.Э. Циолковского, 2014. — 268 с.

9. П.С. Атаманчук. Управление процессом становления будущего педагога. Методологические основы: Монография. - Издатель: Palmarium Academic Publishing ist ein Imprint der, Deutschland, 2014. - 137 p. (ISBN:978- 3-639-84513-6; email: info@palmarium-publishing.ru).

10. Фізико-математичні школи Кам'янець-Подільського університету імені Івана Огієнка: Вища педагогічна освіта і наука України: Історія сьогодення та перспективи розвитку / П.С. Атаманчук, І.М.Конет; Хмельницька обл. ред. рада.: В.Г. Кремінський (гол.) [та ін.]; тому О.М. Завальнюк (гол.) [та ін.]. — К.: Знання України. — 447 с. — ISBN 978-966-316-270-6. [0.4]

11. Дидактика физики: избранные аспекты теории и практики : коллективная монография / П.С. Атаманчук, А.А. Губанова, О.Н. Семерня, Т.П. Поведа, В.З. Никорич, С.В. Кузнецова. – Каменец-Подольский – Кишинев: Каменец-Подольский: «Друк-Рута», 2019. – 360 с.

12. Мендерецький В.В. Навчальний експеримент в системі підготовки вчителя фізики : монографія / В.В. Мендерецький. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2006. – 256 с.

13. Семерня О.М. Основи методології дієвого навчання майбутніх учителів фізики : монографія / О.М. Семерня. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 376 с.

14. Ніколаєв О.М. Дидактичні основи формування предметних компетентностей майбутнього вчителя фізики: монографія / Ніколаєв О.М., Атаманчук П.С., Кух А.М. Тематичні завдання еталонних рівнів з фізики, (9-11 класи) : навч. метод. посібник. - Кам'янець-Подільський : К-ПДПУ, ІВВ, 2001. - 76 с.

15. 10. Методика і техніка навчального фізичного експерименту в основній школі : підручник для студентів вищих навчальних закладів / [П.С. Атаманчук, О.І. Ляшенко, В.В. Мендерецький, О.М. Ніколаєв]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 292 с.

16. 11. Методика і техніка навчального фізичного експерименту в старшій школі : підручник для студентів вищих навчальних закладів / [П.С. Атаманчук, О.І. Ляшенко, В.В. Мендерецький, О.М. Ніколаєв]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 412 с.

17. Методичні основи організації і проведення навчального фізичного експерименту : навчальний посібник [П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, А.М. Кух, О.І. Ляшенко]. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2006. – 216 с.

18. Атаманчук П.С. Методичне забезпечення навчального фізичного експерименту (10 клас) : навчальний посібник / Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Ніколаєв О.М. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В., 2007. – 157 с.

19. Атаманчук П.С. Методичне забезпечення навчального фізичного експерименту (11-й клас) : навчальний посібник / Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Ніколаєв О.М. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2008. – 280 с.

20. Атаманчук П.С. Збірник завдань з фізики для тематичного та підсумкового контролю : навчальний посібник / Атаманчук П.С., Оленюк І.В., Зубков В.І. – Гусятин, 2009. – 192 с.

21. Атаманчук П.С. Дидактичне забезпечення семінарських занять курсу методики викладання фізики (загальні питання) : навчально-методичний посібник / Атаманчук П.С., Семерня О.М., Поведа Т.П. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 392 с.

22. Атаманчук П.С. Семінарські заняття з методики навчання фізики (основна школа) : навчальний посібник / П.С. Атаманчук, О.М. Семерня. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 236 с.

23. Атаманчук П.С. Основи впровадження інноваційних технологій навчання фізиці : навчальний посібник / П.С. Атаманчук, Н.Л. Сосницька. – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2007. – 200 с.

24. Атаманчук П.С. Збірник задач з фізики / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, А.А. Криськов. – К. : Школяр, 1996. – 304 с.
25. Атаманчук П.С. Задачі з алгебри і початків аналізу: 1001 задача прикладного змісту : 10-11 клас / П.С. Атаманчук, А.М. Кух, Л.О. Смержевський. – К. : А.С.К., 1999. – 153 с.
26. Атаманчук П.С. Тематичні завдання еталонних рівнів з фізики. 7–11 класи / П.С. Атаманчук, А.М. Кух. – Кам'янець-Подільський : Абетка–НОВА, 2004. – 136 с.
27. Атаманчук П.С. Практичні заняття з методики навчання фізики (основна школа): навчальний посібник / П.С. Атаманчук, О.М. Семерня. – Кам'янець-Подільський: ТОВ Друкарня "Рута", 2014. – 236 с.
28. Атаманчук П.С. Практичні заняття з методики навчання фізики (старша школи) / П.С. Атаманчук, О.М. Семерня. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2014. – 272 с.
29. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П. С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – Вип. 16: Формування професійних компетентностей майбутніх учителів фізико-технологічного профілю в умовах євроінтеграції. – 328 с.
30. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна [редкол.: П. С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – Вип. 17: Інноваційні технології управління компетентнісно-світоглядним становленням учителя: фізика, технології, астрономія. – 330 с.
31. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П.С.Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – Вип. 18: Інновації в навчанні фізики: національний та міжнародний досвід. – 254 с.
32. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П.С.Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. – Вип. 19: Інноваційні технології управління якістю підготовки майбутніх учителів фізико-технологічного профілю. – 358 с.
33. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П.С.Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. – Вип. 20: Управління якістю підготовки майбутнього вчителя фізико-технологічного профілю. – 318 с.
34. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П.С.Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – Вип. 21: Дидактика фізики як концептуальна основа формування компетентнісних і світоглядних якостей майбутнього фахівця фізико-технологічного профілю. – 356 с.
35. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П.С.Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. – Вип. 22: Дидактичні механізми дієвого формування компетентнісних якостей майбутніх фахівців фізико-технологічних спеціальностей. – 250 с.
36. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П. С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. – Випуск 23: Теоретичні і практичні основи управління процесами компетентнісного становлення майбутнього учителя фізико-технологічного профілю. – 186 с.
37. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П. С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. – Випуск 24: Stem-інтеграція як важлива передумова управління результативністю та якістю фізичної освіти. – 196 с.
38. Мисліцька Н.А. Організація фахової підготовки майбутнього учителя фізики з використанням методичної пропедевтики: монографія. Вінниця : ТОВ Нілан-ЛТД, 2017. – 308 с.

39. Заболотний В.Ф., Мисліцька Н.А., Моклюк М.О. Окремі аспекти удосконалення методичної підготовки учителя фізики у педагогічному університеті засобами освітніх технологій: монографія. Вінниця : ТОВ Нілан-28 ЛТД, 2013. 262 с.
40. Сальник І.В. Віртуальне та реальне у навчальному фізичному експерименті старшої школи: теоретичні основи: [монографія] / І.В. Сальник. – Кіровоград: ФОП Александрова М.В., 2015. – 324 с.
41. Коробова І.В. Компетентнісно орієнтована методична підготовка майбутніх учителів фізики на засадах індивідуального підходу: Монографія / І.В. Коробова. – Херсон: ФОП Грінь Д.С., 2016. – 366 с.
42. Опачко М. В. Дидактичний менеджмент у методичній підготовці сучасного вчителя фізики : монографія / М. В. Опачко. – Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2017. – 350 с.
43. Опачко М. В. Формирование методологической компетентности будущего учителя физики : исследование путей совершенствования / М. В. Опачко // Наука и образование : современные тренды : коллективная монография / гл. ред. О. Н. Широков. – Чебоксары : ЦНС «Интерактив плюс», 2014. – 266 с. – С. 217–225.
44. Садовий М. І. Методика формування уявлень про сучасну наукову картину світу в хмаро орієнтованому навчальному середовищі / М. І. Садовий, О. М. Трифонова, М. В. Хомутенко // Вісник Черкаського національного університету. Серія: Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Черкаси, 2016. – Вип. 7. – С. 8–16. – Бібліогр.: 10 назв.
45. Хомутенко М. В. Віртуальний фізичний експеримент в хмаро орієнтованому навчальному середовищі / М. В. Хомутенко // Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технічної освіти : зб. наук. пр. / КДПУ ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2016. – Вип. 9, ч. 3. – С. 175–179. – Бібліогр.: 17 назв
46. Хомутенко М. В. Реалізація комбінованого навчання в хмаро орієнтованому навчальному середовищі з фізики / М. В. Хомутенко // Всеукр. наук.-практ. конф. студ. та молод. наук. «Фізика. Технології. Навчання» (24 березня 2017 р., Кропивницький) : зб. тез доп. – Кропивницький, 2017. – С. 107–113. 117. Хомутенко М. В. Роль концепції Г.С. Костюка для розвитку учнів в умовах хмаро орієнтованого навчального середовища / М. В. Хомутенко // Наукова спадщина Григорія Костюка і сучасні проблеми особистісно орієнтованої освіти (18–29 квітня 2016 р., Кіровоград) : зб. матер. всеукр. наук.-метод. Ін-т. конф. – Кіровоград, 2016. – С. 357–366. – Бібліогр.: 9 назв.
47. Бугайов О.І. та ін. Диференціація навчання учнів у загальноосвітній школі: метод. рекомендації. – К.: Освіта, 1992. – 32 с.
48. Освітні технології: Навч. –метод. посіб. / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
49. Островерхова Н.М. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. – К., Інкос, 2003.
50. Старошук В.А. Цікаві досліди з фізики. – Харків: Основа, 2004.
51. Фізичний експеримент у школі: проблеми, пошук, перспективи / Матеріали обласної науково–практичної конференції. – Івано–Франківськ, 2003
52. Журнали: "Фізика та астрономія в рідній школі", "Обрії", "Джерела", "Фізика в школах України", "Комп'ютер в школі та сім'ї" та ін.
53. Сергієнко В.П. ГДІ. Курс фізики: Навчальний посібник. – Майстер-клас, 2006. – 368 с.
54. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За редакцією В.Г.Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2004. – 384 с.

Додаткова література

55. Атаманчук П.С., Криськов А.А., Мендерецький В.В. Збірник задач з фізики : навч. посібник для учнів серед. шк. - К. : Школяр, 1996. - 302 с.
56. Атаманчук П.С., Криськов А.А., Мендерецький В.В., Збірник задач з фізики (молекулярна фізика). - Кам'янець-Подільський : Наук.-Видав. відділ Кам-Под. пед. інституту., 1995. - 84 с.
57. Кух А. М. Технічне забезпечення освітнього середовища : навчальний посібник / А. М. Кух. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2006. – 160 с.
58. Опачко М. В. Дидактичний менеджмент як система управління навчанням фізики в школі : навчально-методичний посібник / М. В. Опачко. – Ужгород : УжНУ, 2017 – 285 с.

59. Садовий М. І. Хмаро орієнтоване навчальне середовище – основа розвитку сучасної наукової картини світу / М. І. Садовий, О. М. Трифонова, М. В. Хомутенко // Міжнар. семінар «Хмарні технології в освіті «СТЕ2015» (20 травня 2016 р., Кривий Ріг) : зб. тез доп. – Кривий Ріг, 2016. – Том XIV. – С. 73–74.
60. Садовой Н. И. Учебный физический эксперимент в облачно ориентированной учебной среде / Н. И. Садовой, Е. М. Трифонова, М. В. Хомутенко // Современные образовательные Web-технологии в системе школьной и профессиональной подготовки : сб. науч. тр. междунар. научно-практ. конф., 25-27 мая 2017 г., Арзамас / Национальный исследовательский Нижегородский государственный университет им. Н. И. Лобачевского. – Арзамас, 2017. – С. 256–265. – Библиогр.: 12 назв.
61. Локшина О. Профільна школа в зарубіжжі: стан і тенденції розвитку // Управління освітою. –2004.- №1. – С. 8-11.
62. Овчарук О. Сучасні тенденції розвитку змісту освіти в зарубіжних країнах // Шлях освіти. - №2.-2003.- С.17-21
63. Рыжаков М.В. Профильное обучение в зарубежных странах // Профильная школа. – 2003. - №1. – С.49-56.
64. Методика навчання фізики у старшій школі : навч. посіб. - К. : ВЦ Академія, 2011. - 296 с.

Інформаційні ресурси

Загальні:

1. <https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykladannya-fizyky-ta-astronomiyi-u-2018-2019-navchalnomu-rotsi/>
2. https://osvita.ua/school/lessons_summary/physics/
3. <http://optics.ifmo.ru/> - Оптика. - Образовательный сервер: учебное пособие, виртуальная лаборатория, справочно-информационная база.****
4. <http://edu.ioffe.ru/edu/> - Здесь собраны курсы лекций и книги по Физике. На русском и английском языках.
5. <http://lord.phys.msu.ru/> - Кафедра физики полимеров и кристаллов. Перечень и расписания лекций, практикумов. Страницы аспирантов и студентов кафедры.
6. <http://fee.mpei.ac.ru/elstat/> - Электростатика. Описание работ по электротехнологии. Электрофильтрация и сепарация. Средства защиты от статического электричества.
7. <http://ivsu.ivanovo.ac.ru/phys/> - Этот ресурс предназначен ученику, студенту, учителю, преподавателю вуза, интересующемуся физикой.
8. <http://www.infoline.ru/g23/5495/physics.htm> - Анимация физических процессов - На сайте размещены мультики с физическими процессами и даны теоретические объяснения. Очень показательно и поучительно.
9. <http://metodist.i1.ru/school.shtml> - "Методист.Ру" - Методика преподавания физики. Попытка свести воедино информацию по методике преподавания физики.

Частого використання:

10. Intuit.ru Методы педагогического исследования <http://intuit.ru>
11. Моделі і методи IRT Дистанційний курс НПУ імені Драгоманова <http://npu.edu.ua/moodle/irt>
12. Авторський профіль Атаманчука П.С.:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=xoeKrv0AAAAJ&hl=uk>
Аккаунт Атаманчука П. С.:
(Європейсько-Азіатська першість з наукової аналітики):
gisap.eu/ru/user/1943
13. Сайт Збірника наукових праць кафедри:
journals.urau.ua/index.php/2307-4507/issue/archive
14. Сайт кафедри:
<http://mvf.kpnu.edu.ua/>

11. Система оцінювання та вимоги

Оцінювання. Варіативна дисципліна «Інноваційні технології в сучасному навчальному фізичному експерименті» складається з одного

змістового модуля. В ході всіх видів контролю студент має змогу сумарно отримати від 60 до 100 балів.

Форми поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання аспірантом тощо. Виконання лабораторних робіт і контрольних методичних і науково-пошукових завдань, співбесіда в ході лабораторного заняття, тестування, реферативні повідомлення, контрольна робота, підготовлена тематична презентація тощо, залік. .

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Поточний контроль (60 балів)		ККР (МКР) (40 балів)	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів) ¹		40	100
Поточний контроль	Самостійна робота		
30 балів	30 балів		

Поточний контроль (30 балів)

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на лабораторному занятті – **12 балів** за одну тему (за умови виконання всіх різновидів роботи, передбачених планами лабораторного заняття).

Контроль за самостійною роботою (30 балів)

Контроль за самостійною роботою відбуватиметься за наслідками аналізу наступних дій аспіранта:

підготовка віртуального фізичного експерименту в хмаро орієнтованому навчальному середовищі;

створення відео-сюжету на задану тему;

ілюстрація на конкретному знанієвому рівні можливостей кейс-методу або методу ситуаційних вправ як засобу інтерактивного методу навчання фізики;

створення тематичних мультимедійних презентацій та портфоліо;

розробка тематичного сценарію творчого тренінгу в лабораторному практикумі з навчального фізичного експерименту та практичному занятті з методики навчання фізики;

використання можливостей візуалізації навчального матеріалу як засобу результативності навчання фізики.

підготовка та апробація тематичного сценарію творчого тренінгу з методики навчання фізики.

Комплексна кваліфікаційна робота (модульна контрольна робота) (40 балів)

Модульна контрольна робота складається з трьох завдань (2-х – теоретичних; 1-го практичного).

Бальна вага питань:

1- ше – 10;

2 - ге – 10;

3 - те – 20.

Максимальний бал за ККР – 40.**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень
здобувачів вищої освіти**

Рейтингов а оцінка з кредитног о модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національн а залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
67-74	D (задовільно)	задовільно	
60-66	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)		